בסוד שיח

בקהל נאום ב"כנס לביא"

לאחר שפיינהנ בפורטי תוכנית "כנס לביא"ערה", שבשרך בזמנים מוכנות בירושלים, היה לי עניין רב לעיקשב אחר הריונים והתרצאות, אך לצערי מסר בדיאגוזיות נבבר ממני הדבר האת מקומי מילאו בני משפחתי. אין ספק שמדובר בכנס חשוב לשקף נאמנה את תפיסת העולם של ה"מודיע אחדות דתכם".

יותר מכל הייתי רוצה, אם רק היו מאפשרים לי, לדבר בפני מליאת בני הכנס הזה ולהביא לידיעתם כמה עובדות ודעות.

אחת, שהם, ה"מודיע אחדותדתכם" – "אשמה" במגזר הדתי־לאומי. הלהאבי שהדבר בציונות הדתית היו נהוג בים בשכירת מנחות על פי אחוזים קיימיים שנהוגים בכנסים. בניגוד זה אותן מסגרות מוכרות, אותם דוברים מוכרים, אותו קהל תורתם־משתנה אינה תופסת נפח ולא ובראה עמה אכלוסיה ודעות.

השנייה, שמדובר מאוד בציירים ומשפחות בציירות, משתמשים לשווא בשם "מודיע אחדותדתכם" לשם הגדרת אחת הייהם הדתי, והם רוצים כמה מילים מתוך הדברים הזה "כנס לביא"ערה". כותבי לדור הצעיר המגייר עצמו אחדותדתכם ומתלבל בכתבי כנסת אחדותדתכם סיים, חברה נחמדים ומסקסים ובעלי חוש דיידים כשי פרנים אליהם – אבל בכל מה שקשור לשמירת מצוות, חלק גדול מהם, מהמצוות, אינו רלבנטי לגביהם. ומכי תן שאני לא רוצה להעלות את לחץ הדם אבל לא מעט מיידיי ומכיר, אז לא אפרט כמה דברים אמרים. לא הייתי נוהג כאן בנושא הזה, אלמלא היה מדבר בשם שר נכבד ביותר של דתיים־לאומיים. הוא אמרים לי, שחמיד היה ככה ועוד נדע מזה. נכון. אלא שהדבר הזה כ"ף ידע, ועוד איך ידע, שאינו נוהג כשהוא. לא כן הדבר האמת. במדוע והא נוהג כך.

בעידים רחיים רבים "חדבכים" כמה יסודות הלכ תיים, משום שכבה הם רוצים להתבדל. אלה הם הכ ללים של המרכז הקהילתי מודיע ללא שום אידאולוגיה וללא שום היתר של אישהו רב אפילו הסקל ביותר.

עובדה שלישית שחוקת הבידה את ה"מודיע אחד תדתכם" היא התחלקי להם התחלקי מסוכן, מהי אי דאולוגיה ה"התחברות". כן, יש מאוריה אידאולוגיה והיא קלה בכללים והם יש לראות את הסכנה האמיתית בעידן הזה.

בימים אלה יצאה לאור חוברת הנושאת את השכו "בין התחברות למוויתות" (עריכה והתקנה אחד לזר). הכש שיחות שבאמצע ספי ראש ישיבת "הר עציון", הרב יהודה עמיחי שליט"א. אדבר בסגנית הנ"ל. כראי לקרוא את החוברת הזאת המשקפת באמנה את הלכי ורוח בקרב הציר הדתי־לאומי.

משום שהוא לקראת סוף החוברת, בשיחה החמישית, מכתי הרב עמיחי, כי בגלל השיעורי־סדרה והשפל הכל כלי, חלה הסחרה לשונה אצל הנוער. ולא היא. ישנה ה"התחברות" ויישנם היי היהודים הפושטים, ונכון שה בעיים מגלים היום יותר מוויכות לסכימה ולמדי נה, אלא שאין לזה כל קשר עם ה"התחברות" שהיא הפן הדתי של היחים.

בשיעור הראשונה אמר הרב עמיחי: "אני מבקש לדבר על מה שקורה אצל חלק מן הנוער הציוני־דתי, (גם) במוסדות חיכוניים ומסכיבות קרובות אליהן, ואני מניח שגם אצל חלק מבני ישיבות המכרז. איני מדבר על תופעות של חילול, שלצערנו קיימות גם כן במוסי דות חיכוניים, אלא על נוער ששומר מצוות שפיתח לעצמו אידיאולוגיה ודעה. לפנינו תופעה מרתקת וגם מסוכנת. מילת המפתח היא "התחברות". הדבר היחיד והבלעדי המסוגל לקשר את אדם בני נוער לתורה ול מצוות, הוא מה שנקרא בשפתם "התחברות". מסכת התחברות – שני יסודות שבלעדי־קיום קשה לתאר אפי נוערים אפולה. לא זו בלבד שמושבים אלה אינם מרבים אליהם, אלא יותר מזה – עצם השימוש במונחים אלה על־ידי בני שיחם גורם לנתק מידי. שכן, ההתחברות עליות הם מדברים היא התחברות אישית, אינדיבי דואלית חמידיתית".

הרב עמיחי מסביר, בין היתר, כי לדעתו תופעה זו היא תגובה נגד הערדיות הוש־נגיות, המסתמשת תות מסויים של כמה מיסמאות והמתמשות בין "חו שבשנים האידיאלי המכו להיות חלק של הנוער הציוני־דתי ברובו.

הרב עמיחי מצייין, כי "הנוער עשה צעד נוסף, צעד מרחיק־לכת ומסוכן: הוא הציג מהלקטיקון שלו גם את המחייבות להלכה. כל מחייבות מסולא. המושג סב כות משהיר אצלו חשר שמחייבות נגזרת בעקבותיו, ומכאן והתנגדות גם לעצם המושג־מסכות. ואחרי שגם מסכות והצאה גן והלקטיקון שלו, מה נשאר? נשאר התחברות. נוער תורה ומצוות שמצא יכול להתחד אתם ותואמים את אישיותו. שה־אני" שלו יכול להתחד כך אלימה חמידיתית, וזה הבסיס הבלעדי לאחדה הדורים של שכירות המצוות שלה. ולהלן "התחברות מכאן להי התחברות מלקטיבית אינו גורל. והתחברות מלקטיבית פירושה, שאין מחפשים בהתחברות לחיי תורה בכלל, אלא יש צורך בהתחברות נקודתית לכל מצוה ומצוה. ואז קורה שלמצוה מסויימת מצליחים להתחבר ולמצ חת אחרות לא מצליחים".

הרב עמיחי שכבש "לפניהם תופעה קשה, גם אם היא מביאה בניצוץ להתלהבות בתפילה תוך שירה וריקו דים".

הרב עמיחי משיעים, כי בכוונה מוד במודל קיבוצי, כי לדעתו בכל הדבשות־יתר של התחברות, קיימת סכנה שתגובל לשודל שתיאר.

ה"מודיע אחדותדתכם" הדשות עצמם מחייבים להתי כה בתשתיות, אינם יכולים להיות אבן שואבת ל"ב עידי התחברות". הקיבוץ הדתי, "קשלר" וכו' אינם אפולו ברקע של הדור הצעיר, הדתי הממש. בדומלם תשיב אחדם מוד יותר מאשר "בות מדשות" או "יקר".

הסכנה הסמונה ב"מודיע אחדותדתכם" היא בדיוקדוד והלכתי של אחדם ואנים המחדלם אידם, ולא בכוונה מכון ה"ו. לא ריבוחי מעילם בעל כלל שהוא אשה יראת חנה קודש, אבל אין לי ספק כלל שהוא אשה יראת אלוקים ומעיקרה רבנן. אלא שלא ברצונו, לא מעט נשים מביכות את מסרי "קשלר" כהשפעודדות מאוניקים והלכתיים בחמות תורנית. ובדי להמציא דוגמה חיה, הנשים בלי שמות, הנה בכמה קיבוצים של הקיבוץ הדתי, ואלו נשים להיכנס לבית הכנסת ללא כיסוי ראש, בשונה מהתנהגות הנהוג אצל הדתיות מאוניקים כיצוע לוחיבו הוהלכתי של המעשה הזה, שבא אלי מנ שי הקיבוץ הדתי המאשרים (באוזניו), כי זהו תרומ תה של "קשלר". אני הייתי מתקשה לישון בלילה אם היו מביחים לפתחי שעונה כזאת. ועוד נראה לומן יובי לו ריעודי הנשים עם ספרי התורה בשמחת תורה. וחל"ל לא היו מחות חכמים מכל מסדי ומסדרות הסדי גים.

"שה שלום ציון?"

משיר השפיר על שכונת מגורי בטוסט המפסטר, נידיוזק (ולונב־אילנה) בשעות הערב המאוחרות, ויה הרב שלום גולד יוצא לטיול רגלי נינוח בחוצות המסומים לבחנו. הולך באוטיות ומשוכנע נחנהו לדרשה שיעשה בשכונת או לפר גיה אחרה מלכך. בשיעור בבית הכנסת "ישראל הצעיר". משיה מסכנה, רב בעיך וכל ומכו הנפוי, היה נחון לשהילנו.

המילים הקצרים והלו ליד הבית, היו־מפגישים אחנו עם שכנים ומכרים לשיחות קלות נשולות מפייסות. כל אחד וסיפורו.

הרב גולד לא היה רגוע־מכרחים של כלבים, אבל עם צילי, כלבם של בני משפחה שהיה בחשובה וגרו לא רחוק מבית הרב – מצא שפר הכבוד, ולפתים בשיחות הללו, היה משתעשע עמו כשהיה מוציא אחריו.

"צילי יודע לכבד רב נים" – נוהג היה לומר.

באחד השיעים בוגע הפיד בחשובה אל הרב גולד וכפיו בשורה "כבד הרב, אבינו והלכים לשליחי פרנסם ושפי מאוגלית. איך זה קרה שקיבלתם את המחלטה הזאת – שאל הרב, והתשובה היתה פשוטה ורבות־שבמה אבינו הרי הר לכים לבית הכנסת, מתפללים ושומעים את קריאת התורה וקבל הרי מתגעל בתורה מכיב ארץ־ישראל. והביאו לנו בקלה אל הארץ והזאת והניחה חלק מפנחה

הרב בירך את המשפחה בהיכר הברכות והשיחלים וכב על עקביו לשוב לבי תו.

הרב גולד עצמו שהה עם משפחתו בישראל בשנת שבתון ומם שהו חודה לא רחב, והייתר ביתרי וחלשה לעלות עכשיו או שמא עדיף לחזק עוד כמה שנים את הקהילה הצעירה. וככה חור ובשאה ועלה אחת לכמה שבועות בינו לבין אשתו ובתתו המשפחה.

קשו עליהם לישראל של הצעירים בהשהה, והיה הרב פוגש את צילי כשב רת שכן. הצילים מסרה משפחת השלים את הכלב, כי שימשיך לבולו ולשפ חו.

באחד הימים אחזה בו, בהרב גולד, שאלת העלייה לישראל בהרגע, ולא נתנה לו מנוח. היה לא מקרשה ממנו גם כשיבה לחזיירה עם עצמו ולהירהב בשאלו והחלטה חמבוע מסביב לביה. ובעודו שואל את עצמו שב ושוב לעלות או לא לעלות עם כל הגישים הכלכך שונים לו – בא לקראתו השכן ומנו צילי הנאמן בשמחה, לקראת הטיפוש המוקבר עם הרב. "לא האמין" – אמר לו השכן. "צילי עשה עליה. אתמול קיבלתי שלשן מבעלי הקרטים הם ושלישי שהיום גלעיה. קנו לו כרטיס ושב בלילה והא יעבא בדר כן לישראל".

הרב גולד קרא מכתם בבעיה לחוץ ושמח והלילה "אפילו צילי עלה ליעד ראל והוא עוד מחלטה הנה, מחשבים ימצו לך את התשובה באמצעות והלך על ארבע".

הרב שלום גולד ומשפחתו גרים היום בפרנסון, ירושלים שהילתו מתמחות לחלטות והא נהנה מכל רבע על אדמת ארץ הקדש. לצדים קרובות הוא מרבה בפני קבוצות בנושאים ציוניים והדיים המיעד על צילי יהלקי בעליהם שלי לישראל, שמתבלן לא אחת בדברותיו, לקול שוקם של המאזינים. וכן, כל שני חמישי, שבע בו מישה, יריד או שלה, ושואל את הרב בו, מה שלום צילי?

לימים נסע הרב גולד עם משפחתו לנופש בשבת ב"גלי־צאבל", נהניה. בין אחדי המלון פגש בחשפחה הנהדית לו מפרנסון, שבאה להשתעי בשמחת בר מצוה שבקיבוץ בסמלה.

ב"שבדה שלישית" ניגש אל הרב גולד המכר מוד נף ומזיך רוב אומר לה "רבי, יש לי בשבילך משהו".

"אבי של בר המצוה היה בר בשלמציה, נידיוזק. מקום עבודתו היה בלונב אילנה. באחד מימי ששי כאשר הכבן לשבת לביתו, שמע בדיוו את הזמור מר ריע, כי הנה בשיה משפ־שלגים. וחכן, מבעי להלן יכל היה כבר לראות, כי חשלג נשים במהירות על הבשיים והא החל להשלים עם העובדה כי לא יוכל לשוב לביתו לשבת, וכי עליו למצא מכר כלשהו בלונב־אילנה, שבמחצבו יעשה את השבת. והא זכר אותך כרכה של קהילת "ישראל הצעיר" המקשית וביכה להשיב אותך בשלום. והא טילפן מספר פעמים, אך אנש לא הניים את השי מעדת והו יכנו לו לשבת אל הרב מאיר מבול. והא טילפן לבית הרב מבלי הר רבנית עמנה מעבדת השבי של הק. והא הראי בשניה את מצבו וביקש להשאירה בביתם בשבת. והרבנית הסכירה לו כי היתה שיחה טלפונית אתנו. והא שיר לה כי בבית, והא בחרל, ומכאן שעליו לחשש, לצערה, כשבת אחרת. והא שיבר לה כי ניתה "לחשוב" אחרת, אלא שהחלטן בביתו אינו עתה. "והא אינו עתה" – אמרה לו – "משום שהם עשי עליה לישראל ונם בעלי, הרב מבול, נמצא כעת בישי ראל ומדוע את המשפחות שנם אבינו בעלה בקרב לישראל. אבינו בהכנות לע לייה".

האיש מלמלמש שמע את המהמרים של ותבנית ושח עם עצמה הרי זה נק השמים. והנה אשתי רוצה לעלות לארץ־ישראל ואני איני שהלוב מכך, ומכן בשמת השלגים, בלונב־אילנה, אני מקבל את הסכר אישה באמת צריך לחשוב מעמי. הרי כל מה שקרה אתי היום לא בא אלא להודיעך אתני מה עלי לעשות ובהקדם.

במחצאי־שבת ניגש הרב גולד לאביו של חתן בר המצוה, לחץ את ידו ואיחל לו מזל־טוב והציג את עצמו "שמי הרב גולד". חשניים והתבוכו והתרגשות של שמחה ביהה על־פניהם. שתעות של הפלה על פיזיות נסתרות.

בנו של הרב מאיר מבול מקהן כאשם ישיבת והאדר בשדרות והילו בנו של הרב שלום גולד שמר בראש מרכז תורני גדול בעפולה. וכלם עין בעין יראו בשוב ה' ציון.

★

המשיר והמסיר הסטרי, הרב ד"ר יצחק אלפסי, העיר לי, כי רבי מנחם מענ דל מפרסלאן ד"ש קבוד בשפריה בחלקת הלמידי הבעש"ט) ולא בירושלים כפי שכתבתי בטעות ב"מליני־אוב" ובספרים אחרים.